

תלמודו בידו

דף כח עמוד ב

א] לרבא, האם מצוות צריכות כוונה לצאת ידי חובתו ?

ב] מדוע הישן בשמיני עצרת בסוכה אינו לוקה משום בל תוסיף ?

ג] האם כהן שעלה לדוכן רשאי להוסיף ברכה משל עצמו ?

ד] דם בכור הניתן על המזבח במתנה אחת, התערב בדם שלמים הניתן בשתי מתנות שהן ארבע, מה דין הדם המעורב ?

א] אינן צריכות כוונה. לכן:

1. כפיהו גויים לאכול מצה בעל כרחו בליל ראשון של פסח, יצא משום מצת מצוה. [ואין כאן משום מתעסק, הואיל והוא נהנה באכילתו].
2. תקע בשופר לשם שירה וזמרה [ויצא לו כסדר התקיעות] יצא, ואף שהוא מתעסק.
3. היה קורא בתורה והגיע זמן קריאת שמע, אם קרא כראוי יצא אף שלא כוון לצאת.
4. עבר ליד בית הכנסת ושמע [והכיר] קול שופר או מגילה יצא, אף שלא כוון לצאת.

ב] רבה: אין עוברים בכל תוסיף אלא בזמן שהמצוה נוהגת. [כגון שנטל חמשה מינים בלולב]. רבא: שלא בזמן המצוה, אינו עובר בכל תוסיף אלא אם מכוון לכו לצאת ידי מצוה. אך בזמן המצוה, עובר אפילו אם לא התכוון לצאת ידי מצוה.

ג] אסור, אף שכבר סיים את הברכה שאמרה התורה. והעושה כן עובר בכל תוסיף. לרבה, עודנו בזמן המצוה, שהרי אילו יזדמן לו ציבור אחר רשאי לחזור ולברכם. לרבא, נחשב כעבר זמן המצוה, ועובר רק אם התכוון לצאת ידי המצוה.

ד] ר' אליעזר: יתן את הדם המעורב במתן שתיים שהם ארבע, כדי שלא לעבור בכל תגרע. [ובל תוסיף לא נאמר בדם המעורב בדמים אחרים].

ר' יהושע: יתן את הדם במתן אחת, כדי שלא לעבור בכל תוסיף בקום ועשה. - נחשב עדיין זמן המצוה, שהרי אילו יזדמן לו דם בכור אחר הרי יזה מדמו.